

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 234/2022-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Žeriavy-Cerovský, s. r. o.**, Hriňová 3119, IČO 46 486 054, zastúpenej advokátkou JUDr. Silviou Sovovou, Diamantová 10, Košice, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Cdo 68/2021 z 27. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 14. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 9 Cdo 68/2021 z 27. októbra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.
2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a pripojených príloh vyplývajú tieto skutkové okolnosti:
3. Sťažovateľka bola stranou konania vedeného Okresným súdom Zvolen (ďalej len „okresný súd“) o vylúčenie finančných prostriedkov z exekúcie. V konaní mala postavenie žalovanej. Okresný súd rozsudkom č. k. 16 C 4/2019 z 21. mája 2019 žalobu zamietol a zaviazal neúspešnú žalobkyňu nahradiť sťažovateľke trovy konania. Na základe odvolania podaného žalobkyňou Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 14 Co 167/2019 z 30. júna 2020 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) rozsudok okresného súdu vo veci samej potvrdil a vo výroku o trovách konania zmenil tak, že sťažovateľke náhradu trov konania nepriznal, aplikujúc na vec § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

II. Argumentácia sťažovateľky

4. Argumentáciu sťažovateľky v ústavnej sťažnosti možno zhrnúť takto:

5. Sťažovateľka zastáva názor, že najvyšší súd vo veci rozhodol svojvoľne, neospravedliteľne a neudržateľne, dokonca účelovo opomenul nielen spomenúť, ale aj materiálne zohľadniť námietky sťažovateľky a dôkazy, rozhodol na základe subjektívnej preferencie a zo strany najvyššieho súdu ide o cielený a mienený zásah do základných práv sťažovateľky. Najvyšší súd neodstránil nezákonnosti vzniknuté v konaní pred krajským súdom, ktorý svojvoľne a nezákonne na vec aplikoval § 257 CSP, i keď na to neboli splnené podmienky, a najmä pristúpil k aplikácii moderačného práva bez toho, aby sťažovateľke dal priestor vyjadriť sa k tejto skutočnosti, a to k zámeru, ako aj k dôkazom. Z tohto dôvodu bolo rozhodnutie krajského súdu podľa názoru sťažovateľky prekvapivé a odporujúce judikatúre najvyšších súdnych autorít.

6. Sťažovateľka poukazuje aj na to, že krajský súd založil svoj záver o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa na nepriznanie náhrady trov konania sťažovateľke len na domnienkach, pravdepodobných predpokladoch, za dôkazy a skutkový stav považoval jednostranné tvrdenia žalobkyne, ktoré neboli vyvrátené, ale ani potvrdené inými dôkazmi, keďže tieto neboli v konaní vykonávané kvôli ich nadbytočnosti pre rozhodnutie vo veci samej. Súdne rozhodnutie nezaložené na dôkazoch, ale iba na predpokladoch a prianiach je samo osebe svojvoľné a arbitrárne. Podľa názoru sťažovateľky v danej veci neexistovali nijaké dôvody hodné osobitného zreteľa na nepriznanie náhrady trov konania sťažovateľke, ktorá bola v spore plne úspešná.

7. Sťažovateľka nesúhlasí s tvrdením najvyššieho súdu o tom, že mala možnosť sa vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne aktívne vyjadriť k otázke aplikácie § 257 CSP. Sťažovateľka zastáva názor, že nebola explicitne vyzvaná, aby sa k prípadnej aplikácii § 257 CSP krajským súdom vyjadrila. Žalobkyňa len krajskému súdu podsunula, naznačila vo svojom odvolaní možnosť aplikácie § 257 CSP a sťažovateľka sa vyjadrovala vo svojom vyjadrení len k „*žiadosti žalobcu o výnimočný prístup aj v prípade výroku o trovách konania*“, a nie k návrhu žalobkyne na použitie § 257 CSP a už vôbec nie k explicitne vyjadrenému zámeru súdu na aplikáciu § 257 CSP pri rozhodovaní o trovách konania.

8. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Sťažovateľka v prvom rade zastáva názor, že krajský súd nesprávnym procesným postupom, keď sťažovateľku nevyzval, aby sa vyjadrila k novej aplikácii § 257 CSP, znemožnil sťažovateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Toto porušenie jej základného práva zakladalo podľa presvedčenia sťažovateľky aj prípustnosť jej dovolania [§ 420 písm. f) CSP].

10. Najvyšší súd v prvom rade ustálil, že dovolanie proti výroku o trovách konania v prípade preukázania niektorej z väd v zmysle § 420 CSP je prípustné. Následne po prieskume argumentácie

sťažovateľky dospel k záveru, že námietka sťažovateľky neobstojí, keďže sťažovateľka sa vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne, ktorá v odvolaní poukázala na potrebu aplikácie § 257 CSP, vyjadrila aj k otázke aplikácie § 257 CSP v predmetnom spore, a teda obom sporovým stranám bol daný primeraný procesný priestor umožňujúci im vyjadriť svoje stanovisko k prípadnému použitiu § 257 CSP.

11. Sťažovateľka predložila ústavnému súdu odvolanie žalobkyne, z ktorého ústavný súd zistil, že žalobkyňa v závere odvolania uviedla, že *„Z opatrnosti Žalobca uvádza, že pokiaľ by odvolací súd neuznal argumenty uvedené v bode 37. na priznanie náhrady trov konania Žalobcovi, tak by tieto argumenty boli tiež výnimočnými okolnosťami a dôvodmi hodnými osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania Žalovanému v súlade s ustanovením § 257 CSP.“*

12. Vyjadrenie sťažovateľky k odvolaniu žalobkyne, pokiaľ ide o jej stanovisko k požiadavke žalobkyne na nepriznanie náhrady trov konania sťažovateľke v súlade s § 257 CSP, ústavnému súdu predložené nebolo, avšak jeho obsah vyplýva z rozsudku krajského súdu, konkrétne z bodu 4.6, v ktorom krajský súd uvádza: *„Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu podanom prostredníctvom svojej zástupkyne nesúhlasí s tým, pokiaľ sa žalobca dovoľáva výnimočného prístupu aj v prípade výroku o trovách konania. Žalobca sa pokúša obviňovať zo zodpovednosti za svoj nesprávny postup nie seba, ale súd, súdnu exekútorku a aj žalovaného, pretože neodpovedal na žiadosť žalobcu zo dňa 16. 2. 2018 a neinformoval ho o završení exekúcie. Takúto povinnosť ale žalovaný nikdy nemal. O mylnej platbe a o tom, že účet, na ktorý bola poslaná, je zablokovaný v rámci exekučného konania, žalobca vedel podľa jeho vlastných vyjadrení od 25. 1. 2018. Podľa obsahu jeho žiadosti zo dňa 26. 1. 2018 adresovanej súdnej exekútorke je zrejmé, že presne vedel aj o osobe povinného. Mal teda všetky informácie ktoré potreboval ku kontaktovaniu toho subjektu, s ktorým bol v právnom vzťahu z titulu bezdôvodného obohatenia. Žalobcovi boli vopred známe všetky relevantné právne skutočnosti potrebné pre správne vypracovanie jeho podaní a správne uskutočnenie potrebných právnych krokov. Presnú informáciu dostal žalobca aj prostredníctvom okresného súdu Banská Bystrica v konaní o nariadení neodkladného opatrenia. Žalobca teda nemôže obviňovať za nesprávne podanú žalobu ani súdnu exekútorku, ani súd, ktorý ho musel vyzvať na obranu toho, čo sám namieta. Tiež nemôže nikoho obviňovať z nenapravenia jeho krokov, ak sám súdu nepodal ani len zmenu žaloby. Bolo na žalobcovi, aby správne identifikoval príčiny menšej pravdepodobnosti práva na jeho strane a aby si uvážil, či je pre neho vhodné a efektívne začať spor práve voči žalovanému a v tomto pokračovať. Žalobca bol zastúpený právnym zástupcom. Za výber konkrétneho právneho zástupcu a za správnosť jeho úkonov, ktoré zaväzujú priamo žalobcu, nesie plnú zodpovednosť len žalobca. Žalovaný tak má za to, že rozhodnutie súdu o priznaní náhrady trov konania žalovanému v rozsahu 100 % je absolútne správne, v súlade so zákonom a navrhuje ho potvrdiť a súčasne žiada, aby mu bola priznaná aj náhrada trov odvolacieho konania...“*

13. Z už uvedeného je nepochybne zrejmé, že sťažovateľka sa k možnosti aplikácie § 257 CSP odvolacím súdom vyjadrila a na svojich právach teda nebola nijako ukrátená, na čom nič nemení skutočnosť, že ju krajský súd explicitne nevyzval na zaujatie stanoviska k novej aplikácii § 257 CSP, čo je napokon aj logické, keďže sťažovateľka sa k nemu vyjadrila. Z rovnakého dôvodu nemožno rozhodnutie krajského súdu považovať za prekvapivé. Najvyšší súd teda dospel k správnenému záveru, že uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP nepovažoval za opodstatnený, v dôsledku čoho dovolanie odmietol, lebo smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému

nie je dovolanie prípustné v zmysle § 447 písm. c) CSP. Pre ústavný súd je podstatný vecný prieskum dotknutej otázky najvyšším súdom bez ohľadu na ním zvolený procesný titul nevyhovenia dovolaniu.

14. K samotným dôvodom aplikácie § 257 CSP najvyšší súd uviedol, že „Záver, prečo odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie považoval za dôvodné pri rozhodovaní o náhrade trov konania aplikovať ustanovenie § 257 CSP, bol dostatočne odôvodnený v bodoch 30. až 32. odôvodnenia, v ktorých odvolací súd podrobne uviedol rozhodujúce argumenty, ktoré ho viedli k dôvodnosti použitia ustanovenia § 257 CSP, keď zohľadnil skutočnosť, že žalobca poukázal v prospech účtu, ktorý patrilo inému subjektu platbu, ktorá bola celkom zjavne určená inému subjektu a zrealizovaná za iným účelom, išlo omylnú platbu, úmyslom poukazcu bolo vykonať platbu úplne inému adresátovi a z úplne iného dôvodu a právneho titulu, pričom skutočnosť, že povinný nemal žiadny právny nárok na uvedené finančné prostriedky prevedené v jeho prospech žalobcom napokon nerozporoval ani samotný žalovaný v spore. Odvolací súd argumentoval tiež tým, že žalobca zrejme postupoval (hoci nie dostatočne obozretne) avšak zhodne s tým, ako bol usmernený exekučným súdom vo výzve zo dňa 4. 4. 2018 a ako si sám vyvodil svoju povinnosť z uznesenia Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 63 Cbo/56/2018 – 93 zo dňa 18. 5. 2018. Práve tieto špecifické okolnosti týkajúce sa okolností, za ktorých došlo k uspokojeniu žalovaného, ako oprávneného v exekučnom konaní, z prostriedkov žalobcu poukázaných mylne v prospech účtu povinného, s ktorým však nebolo v žiadnom právnom vzťahu a povinný tak nemal žiadny právny nárok na poukázané finančné prostriedky žalobcu v prospech jeho účtu, z čoho je potom zrejmé, že oprávnený sa síce zákonne v rámci postupu upraveného Exekučným poriadkom, avšak nie v súlade s všeobecným princípom spravodlivosti, domohol čiastočného vymoženého svojho vymáhaného nároku voči povinnému z prostriedkov, ktoré boli s najväčšou pravdepodobnosťou mylnou platbou a ktoré neboli určené povinnému a nemal na ne ani právny nárok, odvolací súd vyhodnotil ako dôvody hodné osobitného zreteľa s poukazom na ustanovenie § 257 CSP.“.

15. Ústavný súd nevníma už uvedené odôvodnenie ako nelogické či svojvoľné. Pokiaľ sťažovateľka dôvodí, že okolnosti „mylnej platby“ v konaní neboli preukázané a súdy vychádzali len z tvrdení žalobkyne, upriamuje ústavný súd pozornosť sťažovateľky na skutočnosť konštatovanú krajským súdom, ako aj najvyšším súdom, v zmysle ktorej sťažovateľka (v exekučnom konaní v postavení oprávnenej, pozn.) nerozporovala skutočnosť, že povinný nemal žiadny právny nárok na finančné prostriedky prevedené v jeho prospech žalobkyňou.

16. Inak povedané, ak sťažovateľka v konaní ani len netvrdila, že peňažné prostriedky poukázané žalobkyňou na účet povinného, ktorého veriteľkou bola sťažovateľka, povinnému patrili (mal na ne právny nárok), nemal krajský súd dôvod tvrdenie žalobkyne o tom, že povinný nemal nijaký právny nárok na žalobkyňou mu zaslané prostriedky, spochybňovať a vykonávať vo vzťahu k nemu akékoľvek dokazovanie.

17. Ústavný súd vzhľadom na už uvedené považuje odôvodnenie napadnutého uznesenia za logické, zrozumiteľné a ústavne udržateľné a s prihliadnutím na všetky okolnosti nedáva z pohľadu ústavného súdu predmetnej veci ústavnoprávny rozmer, ktorý by odôvodňoval prehodnotenie záverov všeobecného súdu ústavným súdom.

18. Na základe už uvedeného ústavný súd musel ústavnú sťažnosť sťažovateľky namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

napadnutým uznesením odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú postupom podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, keďže neidentifikoval žiadne porušenie sťažovateľkou označených práv.

19. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jej ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. mája 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu